

Ni estruços ni castors

La sentència del Tribunal Constitucional contrària a l'Estatut de Catalunya, a finals de juny del 2010, va marcar una fita en el deteriorament de les relacions institucionals entre Espanya i Catalunya. La transcendència de la sentència la va fer evident la reacció posterior que, tot i alguna disputa interna de campanar, va suscitar un ampli consens i va propiciar la gran manifestació catalanista del 10 de juliol. D'ençà d'aquells dies, hi ha una contradicció flagrant entre el que el poble de Catalunya va referendar i que, en conseqüència, obliga els seus representants, i l'altre que l'Estat assumeix com a marc legal de la relació establert pel seu propi tribunal polític. No cal insistir en les proves d'independència, rigor i qualitat que el tribunal i els seus membres van exhibir durant el procés. Era una sentència contra Catalunya. I la reacció catalana va ser d'afirmació de voluntat d'autogovern davant l'Estat i el seu tribunal. Afirmació de voluntat d'autogovern i també, com mai abans, per part del gruix dels manifestants, de sobirania plena. Aquell dia, el sobiranisme va estrenar la seva hegemonia dins del catalanisme.

No m'entendria a recordar-ho si no fos que alguns entusiastes participants en l'episodi, que anaven amunt i avall de la manifestació expedint certificats patriòtics als uns i negant-los als altres, ara que governen han perdut la memòria i es fan tota mena de gràcies amb els que aplaudien el Tribunal Constitucional: els campions del monolitisme estatista més intransigent i reaccionari. Com si no hagués passat res. "Aparquem tot el que ens separa (inclosa la immersió lingüística) i posem l'accent en el que ens uneix". "Suavitzem tota mena de tensions". "Oi que no ens farem mal?" "La política és pragmatisme". "Ara la prioritat és la crisi i satisfer les exigències europees".

Esclar que el gran tema és la crisi econòmica; però lligat als altres temes. Lligat a la gestió de les grans infraestructures i al compliment dels compromisos d'inversió, més que no pas a projectes singulars (Las Vegas) més enlluernadors que substantius. A Catalunya, en primera instància, les penúries presupostàries aguditzades per la crisi van lligades al dèficit fiscal. Si ets

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

objecte d'extorsió permanent i no arribes a finals de mes amb el que et queda, pots anar retallant, gastar menys, privar-te d'algunes coses... Però potser que procuris evitar l'extorsió. Per aquí el gran tema econòmic connecta amb el gran tema polític: la crisi política de la relació entre Espanya i Catalunya. Minimitzar la gravetat de la situació no la millora. El PSC ho va fer perquè tenia els cosins germans polítics a Madrid. N'ha pagat un preu molt alt i encara li queda tota la hipoteca. Ara el vincle entre CiU i el PP, fruit d'un intermitent parentiu econòmic, reincideix en l'emmascament. Però hi ha un conflicte

Ni el gruix dels negocis catalans poden seguir dissimulant la seva catalanitat ni el Govern pot fer veure que no passa res. Catalunya s'afebleix

real, important. I, mentre s'opta per dissimular-lo, Catalunya s'afebleix. L'aposta recentralitzadora hi guanya; Catalunya hi perd.

El juny i el juliol del 2010 van marcar un punt d'inflexió i van fer evident una fractura entre processos històrics divergents. Els motius posteriors de greuge no han faltat. Ben al contrari, la dreta espanyolista governant és encara més desinhibida exercint el paper que la seva desorientada predecessora. Se la veu convençuda que, finalment, a Catalunya hi haurà gesticulació, com sempre, però que al capdavall no passarà res. Els contactes que poden influir la posició de la Generalitat són amb les institucions financeres (¿hi haurà fusions?, ¿en quedarà alguna que no renunciï a la marca d'origen?), amb l'empresariat depenent encara del mercat espanyol (poca broma amb el risc de boicot), amb els entusiastes de la reforma laboral, amb els defensors de la reducció dels mitjans de comunicació públics... No tenen projecte de país; però tenen interessos i han decidit que el que més els convé és que aquí no passi res. Evitar qualsevol tensió, qualsevol temptació. Tots tenen bones relacions a Madrid i ja vetllen per nosaltres. Experts a rebaixar la crispació.

L'actitud del Govern, un cop ja és al govern, és la d'ignorar que el juny i el juliol del 2010 van ser un punt d'inflexió. Es vol impedir el trencament. Evitar la confrontació institucional; el balanç de forces. Haver d'improvisar. De vegades pot arribar a fer tanta por perdre com guanyar. Més que gestionar el conflicte, s'amaga. Les relacions entre Espanya i Catalunya es fonamenten, avui, en elements com els dubtes i les vacil·lacions (incloses les electorals) d'una part de la població establerta a Catalunya però encara amb sòlides arrels familiars, sentimentals i culturals espanyoles. O com els interessos d'empreses, persones i grups que per tradició de mercat o per vincles professionals temen que un conflicte més manifest pugui perjudicarlos. Però, sobretot, aquestes relacions es fonamenten en el miratge institucional que no hi ha conflicte; que es tracta de simples friccions en una conjuntura difícil.

Ni el gruix dels negocis catalans poden mantenir-se dissimulant la seva catalanitat o havent d'excusar-la, com el castor de la falla que, veient-se perseguit pels caçadors que volen els seus genitals, se'ls arranca per sobreviure. Ni el Govern pot fer veure que no passa res, com l'estruç, mentre es debilita davant dels ulls dels seus propis electors perquè no gosa plantar cara als que neguen la nostra condició nacional i actuen cada dia en conseqüència.